

KURIER Wileński

PIĄTEK 4 STYCZNIA 1991 R.
Nr 2 (11519)

Kalendarium

* Piątek (4.I) jest 4 dniem 1991 r. Do końca roku 361 dzień.
* Znak Zodiaku — Koziorożec (22.XI—20.I).
* Imiennicy: Anieli, Benity, Eugenijsza, Grzegorz.
* Wschód Słońca — 8.42, zachód — 16.06. Długość dnia 7 godz. 23 min.

.....
Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 4 stycznia zachmurzenie z przejaśnieniami, lokalne opady, wiatr południowo-zachodni, umiarkowanie, temperatura 0—5 stopni ciepła.
W ciągu następnych dwóch dni lokalne opady, temperatura w nocy od -1 do +4, w dzień 1—6 stopni ciepła.

Dalekie kraje również popierają Litwę

3 stycznia z dalekiej Australii powrócił premier Republiki Litewskiej Kazimieras Prunskis. Przebywała ona tam na zaproszenie organizacji emigracyjnej, uczestniczyła w imprezach Dni Litwinów Australii, spotkała się z przywódcami tego kraju.

— Rodacy wszelkimi sposobami popierają nasze wysiłki w kierunku odroczenia realnej niepodległości. Właśnie oni dopomogli mi w nawiązaniu bezpośrednich kontaktów z przywódcami Australii. Więzy te powinny dać konkretny pożytek — powiedział premier w rozmowie z korespondentem ELTA. — Podczas spotkania z premierem Australii Robertem Hawkiem miałam możliwość wytyczania mu, jakie są stosunki Litwy ze Związkiem Radzieckim i światem zewnętrznym. Oświadczył on ze swej strony, że dla kierownictwa Australii jest możliwe do przyjęcia funkcjonowanie biura interesów Litwy w Canberze i biur handlowych w Melbourne i Sydney. Placówki te mają już wyznaczonych kierowników i podjęły konkretną pracę. Przede wszystkim należałoby powiadzić o przygotowywanych projektach dotyczących naszej

współpracy z korporacjami wielkimi Australii, które są zainteresowane dostarczaniem Litwie surowców oraz technologii przemysłu wielkianego, kredytów.

Odbyły się również spotkania z niektórymi ministrami. Między innymi omówiono również możliwość importu zboża do Litwy. Teraz problem ten dla nas nie jest bardzo ważny, ale kto wie, może będzie aktualny w przyszłości.

Ślady podróży pozostały również w Japonii, gdzie spotkałam się z niektórymi doradcami rządu, licznym zastępem przedstawicieli prasy. Prócz tego pozytywne rozmowy z ludźmi interesu Japonii prowadził przebywający tam ówczesnie minister przemysłu Republiki Rimvydas Jesinawiczus.

Miałam okazję spotkać się również z przedstawicielami kół handlowych Taiwanu, którzy, jak się okazało, z obustronnym pożytkiem współpracują z Estończykami. Sądzę, że zaistnieją możliwości, abyśmy również nawiązali stosunki z przedstawicielami biznesu tego kraju.

CZEGO CHCE WIEŚ?

Z KONFERENCJI ZAŁOZYCIELSKIEJ ZWIĄZKU ROLNIKÓW W REJONIE TROCKIM

* Wskaźniki nie gorsze niż w roku ubiegłym * Pierwsze tony mięsa z gospodarstw chłopskich * Wzrastają podatki * Cena ta sama, a korzyści różne * „Pozycja rządowa” * Rozwalanie kolchozów * Konfrontacja narodu i człowieka * Czekały na odpowiedź!

195 delegatów z gospodarstw rejonu trockiego (w tym trzech właścicieli indywidualnych ferm (zgrupowadziło się na konferencji założycielską rejonowego oddziału Związku Rolników. Kierownik działu rolnego samorządu rejonowego Zenonas Rudys poinformował zebranych o stanie rzeczy.

Sprzedż mięsa w roku bieżącym osiągniemy nie niższą niż w ubiegłym, a mleka nawet nieco zwiększymy — powiedział Z. Rudys. — Produkcja zboża, ziemniaków, pasz utrzyma się na zwykłym dla rejonu poziomie, niektóre gospodarstwa indywidualne (jest ich w rejonie 30, uprawiają 600 ha ziemi) zaczynają zajmować poważne miejsce w produkcji artykułów rolnych. Na przykład gospodarze Henryk Juchniewicz i Rimas Butrymawiczus

spredali prawie po 7 ton mięsa każdy.

Ale teraz ludzi interesuje nie dzień wczorajszy, lecz jutro. Prowadzi się pracę nad reformą rolnictwa. Określa się formy własności, podatki, ceny skupu — wszystko, co decydująco wpływa na warunki gospodarowania na ziemi. Niestety, część podjętych już ustaw na pewno

nie będzie sprzyjała gospodarowaniu. Podczas, gdy do roku bieżącego gospodarstwa rejonu corocznie przelewają do budżetu 800 tys. rubli podatku gruntowego, teraz wskaźnik ten wzrosnie do 2,8 mln rubli rocznie. Przeszło trzykrotnie!

Ten bezpośredni podatek gruntowy powoduje mnożstwo pośrednich, gdyż ceny materiałów budowlanych, energii, sprzętu technicznego i innych towarów przemysłowych wzrastają szybciej niż skupu artykułów rolnych.

(Dokończenie na str. 5)

ZE ŚWIATA

WASZYNGTON. Prezydent USA George Bush zamierza złożyć wizytę w Moskwie 11 lutego br. w celu spotkania rzadziecko-amerykańskiego na szczycie. Oświadczył to w środę oficjalny przedstawiciel Białego Domu M. Fitzwater w odpowiedzi na pytanie, czy się nie zmienił stosunek szefa administracji amerykańskiej wobec tego spotkania w szczególności z uwagi na ewentualny konflikt wojenny w rejonie Zatoki Perskiej.

WASZYNGTON. „Doniosłym krokiem NATO w odpowiedzi na kryzys w Zatoce Perskiej” nazwał Departament Stanu USA decyzję paktu północnoatlantyckiego przetrucenia do Turcji oddziałów lotniczych ze składu „sił szybkiego reagowania” paktu. W specjalnym oświadczeniu polityki zagranicznej resortu oświadczył przedstawiciel resortu polityki zagranicznej R. Baucher zaryzykował w środę, że krok ten czyni się „w celach obrony oraz powstrzymania”.

Jest on jeszcze jednym wyraźnym sygnałem „gotowości i solidarności Zachodu w odpowiedzi na jawne zagrożenie bezpieczeństwa Kraju — członka paktu, a razem całego paktu”, podkreślił między innymi R. Baucher. W szczególności podkreślił on, że „jest to pierwsze rozwinięcie mobilnych sił” NATO za cały okres ich istnienia.

SOFIA. Ilości przeznaczonych do przetworstwa ropy, którą dyspo-

nuje dziś Bułgaria, starczy zaledwie do 6 stycznia br., oświadczył w środę minister przemysłu, handlu i usług RB Iwan Puszkarov.

We wtorek firma państwowa „Petrol” ogłosiła dwutygodniowe moratorium na sprzedaż benzyny dla samochodów prywatnych i państwowych informując, że tankowane będą jedynie karetki pogotowia i samochody „pełniące funkcje społeczne”.

WASZYNGTON. Prezydent USA George Bush ogłosił, iż podjęto decyzję o przedłużeniu jeszcze o rok sankcji gospodarczych w stosunku do Libii.

KAIR. Jak podaje gazeta katarska „Al-Wafd” prezydent Iraku Sadam Husajn zgodził się uczestniczyć w naradzie grupy szefów państw arabskich.

Gazeta pisze, iż arabscy liderzy podjęli pilne kroki w celu opracowania formuły uregulowania kryzysu w rejonie Zatoki Perskiej do końca przyszłego tygodnia.

LONDYN. Organizacje żydowskie szereg krajów odpowiedziały się przeciwko masowemu rozlokowaniu Żydów radzieckich w zjednoczonych Niemczech, podaje Agencja Reutersa. Między innymi licząca 70 tys. członków organizacja „Amerykańskie Zjednoczenie Żydów, którymi przewodził okres masowej zagłady w toku drugiej wojny światowej”, w odczynie pod adresem Światowego Kongresu Żydowskiego wskazała, że nie może ona zaakceptować emigracji Żydów do kraju, który ponosi odpowiedzialność za bezprecedensowe zbrodnie wobec naszego narodu.

Wiec przed siedzibą rządu

Już dłuższy czas bulwersuje opinię społeczeństwa Litwy perspektywa znacznej podwyżki cen w handlu detalicznym, sferze usług, transporcie, komornego, energii elektrycznej itd. Jak już odczuliliśmy — koszty przejazdu transportem upubliczonym od Nowego Roku znacznie wzrosły. Na przykład, w stolicy za jeden przejazd trolejbusem czy autobusem płacimy czterokrotnie więcej niż poprzednio...

A kiedy zostaną wprowadzone nowe ceny w sklepach? Właśnie o tym mówiono na pierwszym w tym roku posiedzeniu rządu republiki. Tej kwestii był też poświęcony wiec - pikiet przed gmachem rządu republiki. Zor-

ganizowała go Liga Wolności Litwy.

Zabierający głos wyrażali niezadowolone z dotychczasowej polityki gospodarczej rządu.

— Casy ubiegły rok cechował wzrost cen na artykuły użytku powszechnego, kilkakrotnie zostały wazryża.

— Rząd złamał przysięgę, nie dba o interesy mieszkańców...

— Kompensaty — to mydlenie oczu, już teraz wystarczy rodzin żyją na granicy ubóstwa, co zatem nas czeka w warunkach nowych cen?

Repliki podobnej treści powtarzali wszyscy zabierający głos. Na zakończenie uczestnicy wiecu jednomyślnie przyjęli kilka

rezolucji, konstatujących między innymi, że radykalna podwyżka cen bez należytych gwarancji społecznych mieszkańcom republiki wywoła dziś niezadowolenie społeczeństwa, że podwyżka stanie się prowokacją polityczną wygodną dla sił wrogich odrodzeniu Litwy, iż trzeba szukać alternatywnych posunięć, nie zaś ratować zrujnowaną gospodarkę kosztem szeregowych obywateli.

Uczestnicy wiecu zażądali też niezwłocznej dymisji rządu na czele z premierem K. Prunskisem.

NA ZDJĘCIU: przed siedzibą rządu Republiki Litewskiej.

Fot. M. Rebi

W SPRAWIE UTRZYMANIA INSTYTUCJI I PRACOWNIKÓW ZSRR W REPUBLICIE LITWESKIEJ

WILNO. Służba informacji rządu została upoważniona do zakomunikowania, że 3 stycznia premier Republiki Litewskiej Kazimieras Prunskis przesłał telegram do Rady Ministrów Związku Radzieckiego. W telegramie informuje się, że „budżetu ZSRR jeszcze nie otrzymano środków na wydatki w 1991 roku, związane z utrzymaniem instytucji i organizacji Ministerstwa Obrony Spraw Wewnętrznych ZSRR, Komitetu Bezpieczeństwa ZSRR, Prokuratury ZSRR oraz innych instytucji i organizacji Związku Radzieckiego w Repub-

lice Litewskiej, z wypłacaniem rent tym, którzy służyli w Armii Radzieckiej, oraz innym pracownikom wskazanych instytucji ZSRR, jak też z nakładami inwestycyjnymi oraz innymi potrzebami tych instytucji. Wydroczenie będą mogły być finansowane dopiero po otrzymaniu środków z budżetu ZSRR.

Jednocześnie rząd Republiki Litewskiej, uwzględniając postanowienia kredytowej wypłaty emerytur wspomnianym emerytom za styczeń br.

Tymczasowa Ustawa Republiki Litewskiej o sprzedaży obywatelom państwowego i społecznego funduszu mieszkaniowego

ROZDZIAŁ I. PRZEZNACZENIE USTAWY

Ustawa ta reguluje podstawa sprzedaży obywatelom Republiki Litewskiej państwowego i społecznego funduszu mieszkaniowego.

ROZDZIAŁ II. OBJEKT SPRZEDAŻY

Objektem sprzedaży są jednorodzinne domy mieszkalne, poszczególne mieszkania i oddzielone pomieszczenia mieszkalne typu pokojowego w hotelach robotniczych należących do państwowego i społecznego funduszu mieszkaniowego.

ROZDZIAŁ III. OGRAŃCZENIE OBJEKTÓW SPRZEDAŻY

Artykuł 1. Zabrania się sprzedawać:

- mieszkania, w których mieszka kilku najemców;
- pokoje typu łóżkowego w hotelach robotniczych;

Ustawa Republiki Litewskiej o prywatyzacji majątku państwowego

I. ZASADY OGÓLNE

Artykuł 1. Przeznaczenie ustawy

Ustawa ta określa warunki i tryb prywatyzacji majątku państwowego Republiki Litewskiej. Warunki i tryb prywatyzacji ziemi i innych zasobów naturalnych, przedsiębiorstw rolnych oraz funduszu domów mieszkalnych regulują odpowiednie ustawy Republiki Litewskiej.

Ustawa ta nie reguluje przywrócenia praw majątkowych osób fizycznych, których majątek został znacjonalizowany skoniunkturalnie lub zabrany w inny sposób bez ich woli na własność państwa.

Artykuł 2. Służby prywatyzacji majątku państwowego

Uchwałę rządu Litwy do realizacji ochrony i sprzedaży mienia państwowego na własność prywatną i grupową powołuje się rządowy Departament Prywatyzacji Republiki Litewskiej w ministerstwach i samorządach wyższego szczebla — wydziały ds. prywatyzacji.

Kompetencje Departamentu Prywatyzacji i wydziałów prywatyzacji samorządów ustala ta ustawa, inne akty normatywne.

Artykuł 3. Objekt prywatyzacji

Objektem prywatyzacji jest przedsiębiorstwo, instytucja lub jednostka (cała albo jej część), która na podstawie wyników inwentaryzacji majątku państwowego Litwy jest włączona na listę obiektów podlegających prywatyzacji.

Prace w zakresie doboru majątku państwowego, jego oszacowania i przedstawienia do prywatyzacji wykonują Departament Prywatyzacji i wydziały prywatyzacji samorządów w trybie ustalonym przez rząd Republiki Litewskiej.

Artykuł 4. Osoby, uprawnione do nabycia prywatyzowanego majątku państwowego

Prawo do nabycia prywatyzowanego majątku państwowego mają wszyscy obywatele Republiki Litewskiej.

Obcokrajowcy, osoby prawne innych państw oraz bezpaństwowcy mogą nabyć prywatyzowany majątek państwowy po uzyskaniu

c) domy mieszkalne, których sprzedaż ograniczana jest innymi ustawami republiki.

Artykuł 2. Zarządem miejskim i rejonowym zezwala się, uwzględniając wartość historyczną, kulturalną i funkcyjną budowli, ustalać grupy domów mieszkalnych i poszczególne domy niezależnie od przynależności resortowej, które nie mogą być sprzedawane.

ROZDZIAŁ IV. PODMIOT KUPNA

Podmiotem kupna są rodziny i osoby — obywatele Republiki Litewskiej, a w poszczególnych przypadkach również obywatele innych państw, którym może być przyznane obywatelstwo Republiki Litewskiej.

ROZDZIAŁ V. WARUNKI SPRZEDAŻY — KUPNA

Artykuł 3. Rodzinom i osobom, które do 1 kwietnia 1991 r. zgłoszą życzenie nabycia do-

mu mieszkalnemu lub mieszkaniu, w którym mieszka, gdy na jednego mieszkańca przypada nie więcej niż 20 metrów kwadratowych i dodatkowo 10 metrów kw. na rodzinę powierzoną ogólnie (użyteczne).

Artykuł 4. Zarządem miejskim i rejonowym zezwala się, uwzględniając wartość historyczną, kulturalną i funkcyjną budowli, ustalać grupy domów mieszkalnych, jakie obowiązywały w 1989 roku po potrąceniu stopnia zużycia i wartości istniejących w domu wynajętych pomieszczeń mieszkalnych, przekraczająca tę normę sprzedawana jest po cenach, które ustalają zarządy miejskie, rejonowe.

Alternatywna redakcja 3 punktu. Domy i mieszkania dla mieszkańców w nich rodzin i osób, które do 1 kwietnia 1991 r. wyraziły życzenie ich nabycia, sprzedaje się według cen budowy domów mieszkalnych, jakie obowiązywały w 1989 roku po odliczeniu stopnia zużycia i wartości znajdujących się w domu wynajętych pomieszczeń niemieszkalnych.

Artykuł 4. Zarządem miejskim, rejonowym przynajmniej prawo organizowania aukcji i sprzedawania na nich rodzinom i osobom, uprawnionym do poprawy warunków mieszkaniowych, mieszkań osób wyjeżdżających z republiki, jak też do 5 proc. ogólnej (użytecznej) powierzchni zbudowanych, zrekonstruowanych lub kapitalnie wyremontowanych mieszkań, a płatą ich część — obywatelom innych państw, którym może być przyznane oby-

telstwo Republiki Litewskiej.

Artykuł 5. Tryb sprzedaży obywatelom domów mieszkalnych i mieszkań zużytego, o niskiej wartości państwowego i społecznego funduszu mieszkaniowego ustala rząd Republiki Litewskiej.

Artykuł 6. Za sprzedaż domów i mieszkań obywatelom Republiki Litewskiej można za nie rozliczyć się również walutą wymiennej, a obywatelom innych państw, którym może być przyznane obywatelstwo Republiki Litewskiej — tylko w walucie wymiennej.

ROZDZIAŁ VI. WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW WYSKĄPNYCH ZE SPRZEDAŻY DOMÓW I MIESZKAN

Artykuł 7. 30 proc. uzyskanych za sprzedane domy i mieszkania samorządowego funduszu mieszkaniowego, a także resortowego funduszu mieszkaniowego, zbudowane z państwowego składowego, pozostaje w budżecie samorządów. Pozostałe środki przekazują się do budżetu państwowego republiki, których część może być wykorzystana dla pokrywania różnicy procentów od udzielanego ulgowego kredytu na budowę domów mieszkalnych (mieszkan).

Środki uzyskane za sprzedane domy lub mieszkania resortowego i społecznego funduszu mieszkaniowego, zbudowane przez przedsiębiorstwa i organizacje, pozostają w ich pesti.

Artykuł 8. Walutę wymienial-

ność pieniędzy w gotówce lub kredytu.

Artykuł 10. Okres ważności czeku inwestycyjnego

Czeki inwestycyjne mają ograniczony okres ważności, który ustala rząd Republiki Litewskiej i ogłasza przed wydaniem czeków inwestycyjnych.

III. TRYB DOBORU OBJEKTÓW PRYWATYZOWANYCH

Artykuł 11. Sporządzenie listy prywatyzowanych obiektów

Listę prywatyzowanych przedsiębiorstw, instytucji i jednostek stanowiących własność państwową gospodarki republiki sporządza Departament Prywatyzacji, uwzględniając wnioski ministerstw i departamentów. Listy prywatyzowanych przedsiębiorstw, przedsiębiorstw, instytucji i jednostek stanowiących własność samorządów sporządzają wydziały ds. prywatyzacji samorządów.

Listy obiektów prywatyzowanych powinny być uzgodnione z Inspekcją Dziedzictwa Kultury Republiki Litewskiej i Ministerstwem Opieki Społecznej. Umieszczenie obiektów oświaty i kultury na listach prywatyzowanych powinny być uzgodnione z Ministerstwem Kultury i Oświaty, a instytucji państwowych — z Ministerstwem Zdrowia.

Znacjonalizowany lub w inny sposób przywłaszczony przez organy państwowe ZSRR lub Litewskiej SRR i zachowany majątek nieruchomości obywateli Republiki Litewskiej może być umieszczony na listach prywatyzowanych obiektów tylko po tym, gdy się wyrażą, że nie wyrażają w trybie ustalonym przez prawodawstwo Republiki Litewskiej uzasadnionych pretensji w sprawie jego zwrotu.

Ostateczną listę prywatyzowanych obiektów gospodarki republiki zatwierdza rząd Republiki Litewskiej.

Artykuł 12. Prawo składania wniosków w sprawie prywatyzowania obiektów

Prawo wnoszenia propozycji prywatyzowanych obiektów mają administracje lub zbieranie pracowników państwowych przedsiębiorstw, instytucji i jednostek lub samodzielnych mogących istnieć jako osobne przedsiębiorstwa, instytucja lub organizacja, które trafiały na listę prywatyzowanych obiektów. Wniosek skła-

Projekty ustaw

na, uzyskaną ze sprzedaży domów mieszkalnych i mieszkań, rozdziela się:

a) 30 proc. do funduszu walutowego republiki;

b) 70 proc. odpowiednio do funduszu walutowego samorządów lub przedsiębiorstw, organizacji.

Artykuł 9. We wszystkich przypadkach środki, uzyskane ze sprzedaży domów mieszkalnych lub mieszkań, wykorzystuje się do celowo na finansowanie budownictwa i kapitalnego remontu domów mieszkalnych.

ROZDZIAŁ VII. PRAWO WŁASNOŚCI

Artykuł 10. Prawo własności domu lub mieszkania nabywa się po uiszczeniu w ustalonym trybie wstępnej wpłaty i zatwierdzeniu notarialnym umowy kupna — sprzedaży domu lub mieszkania i zarejestrowania jej w biurze inwentaryzacji technicznej.

Artykuł 11. Bezpłatnie prawo własności osobom i członkom ich rodzin przysługują do mieszkań, które zostały im przydzielone w związku z wyburzeniem stanowiących ich własność domów mieszkalnych z powodu wyłączenia działki grunтовой na potrzeby państwa i społeczeństwa, jeżeli nie została zrekompenzowana wartość wyburzonego domu.

Da się Departamentowi Prywatyzacji lub wydziałowi prywatyzacjiemu zażalenie od tego, czyją własność stanowi zgłaszający do prywatyzacji obiekt. Departament Prywatyzacji (wydział ds. prywatyzacji samorządów) powinien udzielić odpowiedzi w terminie dwóch miesięcy od daty złożenia propozycji.

IV. INWENTARYZACJA I WYCENA PRYWATYZOWANEGO MAJĄTKU PAŃSTWOWEGO

Artykuł 13. Komisja ekspertów

Dla inwentaryzacji prywatyzowanego majątku państwowego i ustalenia początkowej wyceny obiektów na mocy decyzji Departamentu Prywatyzacji w każdym prywatyzowanym przedsiębiorstwie, instytucji i jednostce powołuje się komisję ekspertów, angażując do niej specjalistów odpowiednich dziedzin. Do komisji ekspertów trzeba włączyć przedstawiciela samorządu, przedstawiciela prywatyzowanego przedsiębiorstwa, instytucji lub jednostki oraz przedstawiciela jej założyciela.

Dla wyceny szczególnie atrakcyjnych przedsiębiorstw, instytucji i jednostek na mocy decyzji Departamentu Prywatyzacji powołuje się dwie niezależne od siebie komisje ekspertów. Ostateczną decyzję w sprawie ceny podejmuje rząd Republiki Litewskiej.

Artykuł 14. Tryb inwentaryzacji i wyceny

Komisja ekspertów inwentaryzuje i wycenia prywatyzowany majątek państwowy, przedstawiając propozycje zatwierdzone przez rząd Republiki Litewskiej.

Środki trwałe ekspertyzy wyceną, z uwzględnieniem cen rynkowych, jednakże ich cena nie może być ustalona poniżej bilansowej wartości resztkowej środków trwałych. Ceny materialowych nie mogą być ustalone poniżej państwowych cen wartości materialnych, które obowiązują w okresie oceny.

Komisja ekspertów oceniając sytuację finansową przedsiębiorstwa, instytucji i jednostki może zgłosić propozycję pokrycia wszystkich lub części obciążenia tego przedsiębiorstwa w sytuacji lub jednostki z sum

(Dokończenie na str. 6)

„Gazeta Lwowska”

„taką właśnie nazwę nosiło codziennie pismo polskie ukazujące się we Lwowie od 1811 roku. Ostatnie prawdziwe polskie numery „GL” ukazywały się w 1939 r. Podczas wojny gazeta polska we Lwowie również w nieco odmiennej formie docierała do czytelnika. Zniknęła po wojnie.

Po dość długich staraniach Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej stało się wydawcą na razie dwutygodnika pod tym samym tytułem, w przyszłości tygodnika, w dalszej przyszłości... Trudno jest tu prognozować, bowiem Towarzystwo jest dość młode (założone 3 grudnia 1988 r.), nie posiada większych środków na wydawanie pisma.

Pierwszy numer nowej „Gazety Lwowskiej” ukazał się 24 grudnia ub.r. Stał się więc swoistym upominkiem na Gwiazdkę dla Polaków Lwowa i Ziemi Lwowskiej. W dniach Świąt Bożego Narodzenia dotarł również do Wilna. Miło nam, ponieważ „Kurier Wileński” jest w pewnym stopniu ojcem chrzestnym „Gazety Lwowskiej”, bowiem Bożena Rafalska, która się tam podjęła od nowa pionierskiego trudu dziennikarskiego — lwowianka z pochodzenia, wilenianka z przekonania — wywodzi się właśnie z szeregów dawnego „Czerwonego Sztandaru”, a obecnie „Kuriera”.

Inf. w.t.

Afisz koncertowy stycznia

* INAUGURACJA ROKU * 25-LECIE KWINTETU * SOLISTI ZAGRANICZNI * MOZARTOWSKI PROGRAM * DZIEŁA KLASYKOW * TRIO Z MURMANSKA *

Pierwszy koncert o charakterze filharmonicznym w 1991 roku da wybitny perkusista jazzowy W. Tarasow w stołecznym Pałacu Pracowników Sztuki. W końcu pierwszej dekady przed miłośnikami muzyki symfonicznej Kowna i Wilna ponownie wystąpi nowoski dyrygent T. Mikelsen. Wielbiciele muzyki kameralnej w Kownie i Wilnie oczekuje spotkanie z Kwintetem Instrumentów Dętych Filharmonii Narodowej, który obchodzi 25-lecie twórczej działalności. W ciągu tych lat zespół pozostawił głęboki ślad, popularyzując arcydzieła klasyki i włączając imię Litwy za granicę. Głównym numerem programu jubileuszowego będzie Kwintet L. van Beethovena i Sonata S. Barberiego oraz utwory F. Liszta i A. Scriabina.

W trzeciej dekadzie w Kownie i Wilnie Litewska Orkiestra Kameralna zaprosi publiczność na program poświęcony obchodom 200 rocznicy śmierci W. A. Mozarta. Usłyszmy tu rządzoną wykonywane arcydzieła kompozytora — Koncert na dwa fortepiany i orkiestrę w interpretacji solistów A. Żwirblyte i laureata konkursu międzynarodowego w Hiszpanii P. Geniuśszasa.

Litewska Narodowa Orkiestra Symfoniczna (23. 24.1) reprezentuje publiczność w Kownie i Wilnie dwa cudowne utwory muzyki klasycznej i współczesnej: Słodką symfonię L. van Beethovena i „Symfonię psalmów” I. Strawińskiego. Usłyszmy tu również norweską pianistkę E. H. Smebye, wykonującą 15 Wariacji z Fuga L. van Beethovena „Btudy C. Debussy’ego, Fragmenty „Pietruszki” I. Strawińskiego. Jeden z najwybitniejszych współczesnych wykonawców norweskich E. H. Smebye koncertuje ze znanymi orkiestrami Europy, gra w zespołach kameralnych, na kilka płyt. Wykona on także melodijną „Koncert E. Griega” iym programem, w którym usłyszmy jeszcze Symfonię nr 100 J. Haydna, będzie dyrygował pracujący obecnie w Leningradzie utalentowany artysta A. Paulawiczus.

Ostatnie koncerty stycznia da trio fortepianowe z Murmanska. W ciągu dziesięciu lat swej działalności zespół występował w wielu miastach ZSRR i za granicą. W marcu br. trio oczekuje np. tournée w USA.

Antanas KIVERIS

Sergiusz PIASECKI
22 września, 1939 roku
Wilnius.
Towarzyszy J. W. Stalinowi

Noc była czarna jak smutnienie faszysty, jak zamiary polskiego pana, jak polityka angielskiego ministra. Lecz nie ma siły na świecie, która by powstrzymała żołnierzy niezłomnej Armii Czerwonej, idących dumnie i radośnie zwyciężać z burżuazyjnego jarzma swych braci: chłopów i robotników całego świata.

Zaskoczyliśmy nieprzejścielą całkowicie. Ja szedłem pierwszy z pistoletem w pogotowiu. Za mną bojący. Na granicy nie spotkaliśmy nikogo. Przysłaliśmy ku polskiemu strażnicy. Odczytaliśmy ją wzorowo i dziwnie do środka. Drogi zastąpił nam jakiś zwieryczony żołnierz zasztywny. Przystawiałem mu pistolet do piersi, a bojący bagny. — Recę do góry, pachotku! Rozbroiliśmy go i szorstymu do środka. Prace wszyscy tam spali. Nikt nie stawiał oporu. Zabraliśmy broń ze stojaków i wyłączyli telefon. Spytalem jednego z żołnierzy: — Gdzie wasz dowódca? — Ten — wskazał palcem. Patrzę ja: zupełnie chudy pan. Może nawet z robotników wygrzebał się, swych braci sprzedając. Tacy są najgorli. Pytam ja go: — Ty tu dowódca? — Ja — powiada. — O co chodzi? — Złóż mnie porwała, ale nie miałem czasu porozmawiać z nim rozprawić się. Tylko powiedziałem: — Skończyło się twoje panowanie i koniec waszej pałaj Polscel Napiliście się dużo ludzkiej krwi! Teraz trzeba będzie i swoją wyrzucić!

Należałoby się, według sprawiedliwości, i tego, i tych wszystkich otumanionych pachotku kapitalistycznych powstrzymać, chociaż ku szkodzie na takie burżakowskie. Ale rozkaz miałem jasny: w eskorcie i posłaliśmy dalej. Nasze ory z NKWD tam z nim rozprawił się. A nam szkoda czasu. Mamy do wykonania ważne bojowe zadanie.

Posłaliśmy dalej wprost drogą. Kierunek na Molodeczno. Cicho... Nigdzie ani światła, ani człowieka. Zdziwiło mnie to nawet. Tyle czytłem o przebiegłości polskich panów. A tymczasem myśmy ich przechrztyli. Jak śnieg na głowie im spadł.

Ech, żeby moja Dunia zobaczyła, jak dumnie i śmiało kroczylem na czele całej Armii Czerwonej, jako obrońca proletariatu i jego wybaciel! Ale pewnie spała i nie śniło się jej nawet, że ja, Miszka Zubow, stałem się tamtej nocy bohaterem Związku Radzieckiego. Nie wdziałam tego, że aby ona mogła spokojnie, radośnie i w dobrobycie żyć i pracować, ja szedłem w krwawą paszczę burżuazyjnego zwierza. Lecz jestem dumny z tego. Umowa. Rozumieć, że przyniosłem do Polski, dla moich ucielemlonych przez panów braci i siostr, światło nieznannej im wolności i

naszą wielką, jedyną na świecie, prawdziwą, socjalistyczną kulturę. Właśnie o to chodzi, o kulturę, psikawek! Niech się przekonają, że bez panów i kapitalistów staną się wolnymi, szczęśliwymi ludźmi i budowniczymi wspólnej, socjalistycznej ojczyzny proletariatu. Niech odczną wolnością! Niech zobaczą nasze osiągnięcia! Niech zrozumieją, że tylko Rosja, wielka MATKA ludów ucielemlonych, może wybaczyć ludzkość od głodu, niewoli i wyższości Tak.

Dopiero po siedmiu kilometrach od granicy spotkał nas zwieryczony opór krwawych kapitalistów. Zapewne ktoś ze strażnicy polskiej zdołał uciec, wykorzystując słabość, i powiadomił burżaków, że idzie niezłomna armia proletariatu. Ktoś krzyknął do nas coś w sobaczym polskim języku. Nie zrozumiałem co, tylko odpowiedziałem głośno i groźnie, aż echo poszło lasem:

— Podaję się, faszysto, bo zniszczymy! Przed nami zadudniło tylko. Więc my po krzakach, po rowach, jak wojskowa taktyka nakazuje — osłony szukać. Potem podciągnęliśmy maszynki i dawaj sypać po nich seriami. Tylko las jęczał. Za dwie godziny tak bliśmy z kulominości. Nikt nie odezwał się. Ale zawsze trzeba ostrzeżenie. Wróg chytry, może zaczął się i czeka.

Tymczasem rozdzielno się. Patrzmy, na drodze przed nami naladowany paterem wóz stó, a przy nim zabity koń leży. Więcej nikogo... Wtedy ruszyliśmy ostrożnie naprzód, aby w zasadkach nie trafić. Ale wszystko skończyło się szczęśliwie. Widocznie wróg zrozumiał z jaką potęgą ma do czynienia i haniebnie uciekł.

Takim to sposobem ja, młodszy lejtnant niezłomnej Armii Czerwonej, wkroczyłem na czele mego plutonu do burżuazyjnej Polski. A stało się to nocą 17 września 1939 roku. Hurra! hurra! hurra!

Zapiski te zaczynam w mieście Wilnius. Pierwszą je na chwałę naszej polnej Armii Czerwonej — przede wszystkim — jest WIELKIEGO wodza, towarzysza Stalina. Jemu też, naturalnie, zadeklowałem dobre. Je Rozumieć dobrze, że pióro moje jest bezsilne, gdy chce opisać wielkiego naszego wodza i moją miłość dla niego. Na to trzeba pióra Puszkina lub Majakowskiego. Ja zaś mogę tylko dokładnie zamalować to, co widzę i słyszę w tych wielkich, historycznych dniach, które wywołowały kilka uciśnionych narodów z kapitalistycznej niewoli.

Gdy myślę o naszym wielkim WODZU i NAUCZYCIELU, to czuję, że do oczu mi napływają łzy. Kim ja by był bez niego? Carskim niewolnikiem, gnębionym i eksploatowanym niedużo.

A teraz ja, którego ojciec był zwykłym robotnikiem, jestem oficerm. Mam zaszczyt należeć do komsoomu. Ukochyłem dziesięćkolek. Umieć czytać i pisać prawie bez omyłek. Potrafię też rozmawiać telefonicznie. Znam poligramotę. Jem codziennie prawdziwy chleb. Chodzę w butach ze skóry. Jestem człowiekiem oświeconym i kulturalnym. Poza tym, korzystam z największych wolności, jakie może mieć człowiek na ziemi. Wolno mi nawet nazywać GO — naszego wodza — towarzyszem. Pomysłcie sobie tylko uczciwie: ja mam prawo swobodnie i wszędzie nazywać GO towarzyszem. Towarzysze Stalin! Towarzysze Stalin! Ojciec to jest moja największa dumą i radością. Czy może obywał piastwa kapitalistycznego nazwać swego prezidenta lub króla towarzyszem? Nigdy! Chyba tylko inny króltożeryca prezydent, albo zwieryczony król. A ja... Czuję, że rzadoci i dumny napływają mi do oczu... Muszę przerwać pisanie i zapalić, bo nie wytrzymam nadmiaru szczęścia i serce mi pęknie.

(Ciąg dalszy nastąpi)

SPORT

33 NAJLEPSZYCH
Komitet wykonawczy Federacji Piłki Nożnej ZSRR zgodził się na program, poświęcony obchodom 200 rocznicy śmierci W. A. Mozarta. Usłyszmy tu rządzoną wykonywane arcydzieła kompozytora — Koncert na dwa fortepiany i orkiestrę w interpretacji solistów A. Żwirblyte i laureata konkursu międzynarodowego w Hiszpanii P. Geniuśszasa.

zbie rewelacyjnie spisują się moskiewscy wojskowi. CSKA odniosła kolejne zwycięstwo pokonując „New York Rangers” — 6:1.

Moskiewskie „Dynamo” uległo natomiast „Toronto Maple Leafs” — 4:7.

Bez straty punktu pozostają na rozgrywanych w Kanadzie mistrzostwach świata juniorów grupy „A” młodzież z Finlandii i Szwecji. W piątym swym występie pokonali oni również 6:1 Czechy i 5:3 Niemcy, a gromadzą na swym koncie 10 pkt.

Dalsza kolejność lokat przedstawia się następująco: Kanada — 9 pkt, Czechy i Słowacja — 6 pkt, Finlandia — 6 pkt, USA — 5 pkt, Szwecja — 4 pkt, Norwegia i Szwajcaria — 3 punkty.

W Tychach i Oświęcimiu trwał młodzieżowy mistrzostwo świata juniorów grupy „B”. Bardzo dobrze, jak gospodarzom przysporzył zwycięstwo w nich Polacy. W piątym meczu zwyciężył Danię — 8:3, są bez straty punktów i prowadzi.

Wczoraj rywalem biało-czerwonych był Japończyk, a jutro — Niemcy.

SCHUR RATUJE WYŚCIG
Dwukrotny mistrz świata w kolarstwie szosowym „kamfok” ty kolarz byłby NRO G. A. Schur odtworzył konto „Bankowe” dla wsparcia wyścigu „1000 kilometrów” prezytorzy amatorów kolarstwa — Wyścigu Pokoju.

Schur, który sam zresztą 12-krotnie jechał na trasie między Warszawą, Prażą i Berlinem, a w latach 1955, 1957, 1959 zwyciężył w klasyfikacji indywidualnej, chce właśnie wesprzeć jednoczenie i Międzynarodowy Wyścig Pokoju, stąd wystąpił na lamach „Neues Deutschland” z apelem do kolarzy, którzy startowali i startują, aby wspólnym wysiłkiem zachować majowy wyścig.

Inicjatywa znakomitego kolarza wynika z tego, że Federacja Kolarzy Niemieckich zdecydowała wycofać się z organizowania imprezy, gdyż nie znalazła godnego jej sponsora.

Warto dodać, że tegoroczny Wyścig Pokoju miałby startować po raz 44.

SUNIE TAFLA KRAZEK
Kilka radzielićich drużyn hokejowych przyjechała do ocalałego z wojny meczu z drużynami NHL. Jak na ra-

NAJLEPSZY — SENNA
Największa sportowa gazeta świata francuska „L’Equipe” za najlepszego sportowca minionego roku w tradycyjnym plebis-

Inf. w.t. i TASS

Polityk E. Haugen o Litwie Wschodniej

15-18 października w Jerozolimie odbyła się międzynarodowa konferencja „Odrodzenie języka”, w której wzięło udział przeszło 40 naukowców z 12 krajów. Było tam także dwóch Litwinów, docent Uniwersytetu Wileńskiego Bonifacjusz Stundziła wygłosił referat „Trzy języki bałtyckie — dwa losy!”, pracownik naukowy Instytutu Języka Litewskiego Laima Grumadiene — „Przejawy odrodzenia języka litewskiego”. Tam L. Grumadiene rozmawiała z gościem honorowym konferencji, profesorem Uniwersytetu Harvardu ENAREM E. HAUGENEM — autorem słynnych prac naukowych z dziedziny językoznawstwa, z najwybitniejszych polityków w kwestjach językowych na świecie, członkiem wielu komisji międzynarodowych, ich ekspertem i kierownikiem.

E. HAUGEN. Na Litwie jest około 7 proc. ludzi, którzy określają siebie jako Polaków, ale mówią nie tylko po polsku. Niemają ich częściej w Białorusi, a oprócz tego wielu, a młodzieży wszyscy znają rosyjski, rządzący Litewski. Pytacie co bym porządził, jaka polityka narodowościowa byłaby najrozsądniejsza?

L. GRUMADIENE. Tak, mace wielkie doświadczenia.

E. H. Pierwsze moje pytanie: Czy ci wasi Polacy chcieliby się odizolować od Litwinów? Czy chcieliby wyjechać do Polski? Czy chcieliby, aby zamieszkały przez nich teren należał do Polski?

L. G. Tak. Wyraźnie oddzielają się oni od Litwinów i bardzo się obrażają, gdy się przypomina o ich związkach z Litwinami.

E. H. To... powie. Nie mogą oni znieść na et napomknięcia o tym.

L. G. Wokół Kowna mieszka trochę wiczów — potomków prawdziwej szlachty, którzy nie negują swego związku z Litwinami. Ale wielka część mieszkańców Litwy Wschodniej, którzy nazywają siebie Polakami ma nawet agresywne poglądy w świadomości narodowej.

E. H. Jest tak dlatego, że ich świadomość narodowa kształtuje się i inna niż agresywna być nie może: aby stała się czymś innym, muszą odrzucić swoją przeszłość. To paradoks, ale tak się kształtują nowe wspólnoty narodowe.

L. G. Jesteś także ona nie sfornowała, a już zaatakował ją wirus radziecki, dlatego nie mała spośród nich, zwłaszcza ci wykształceni jest radziecki.

Wśród nich jest mało intelektualistów, którzy potrafiliby swoim ludziom dowieść zgubność systemu radzieckiego. Dlatego deklarują oni to połączenie z Białorusią, to pozostanie w Związku Radzieckim. Ale to jest tylko kwestia czasu. Wkrótce zwróci się oni ku Polsce.

E. H. Czy teraz ludzie są tylko na Litwie? Tylko w Litwie Wschodniej?

L. G. Co najmniej milion podobnych jest za wschodnią granicą Litwy w obecnej Białorusi.

E. H. Na waszej mapie ta granica była właśnie jedną z uznanych granic Litwy (W ujęciu 1920 r. z Rosją — L.G.)? Nie dając do zmiany granic, powinniście szukać kontaktu z tymi ludźmi, gdyż ten kontakt

jest naturalny, wcześniej czy później ujawni się.

L. G. Jest to Wileńszczyzna — która była okupowana przez Polskę — Wilno, Grodno, Lwów, północno-wschodnie kresy. Polska w latach 1920-1939. Polska nie uznała jeszcze oficjalnie, że to była okupacja.

E. H. Inna ważna kwestia: wspomnieliście, że rodzice lub dziadkowie wielu spośród tych ludzi rozmawiali po litewsku lub przynajmniej znali ten język. A więc zostali oni zasymilowani? Historycznie?

L. G. Tak. Polonizację lub slawizację dokonywały państwa okupujące za pośrednictwem szkół, kościoła, zabraniając pracę. Chłopi słowianizowali się przez przymus, wyższe sfer: świadome. Tak było w niejednym kraju w tym okresie.

E. H. Jesteś jedna ważna kwestia: jakie mają imiona? Czy nazwiska ich jednak są litewskie?

L. G. Imiona są katolickie. Formy białoruskie i polskie, wiele jest zrodzonych przystosków litewskich. Nazwiska są dostosowane fonetycznie: Litewskie Dudaitis — u nich Dudajć, Juodelis — Jodel. Są także inne.

E. H. To jasne. Dowodzi to, że proces jest jeszcze nie zakończony.

L. G. Niejedni mieszańcy wsi przyznają, że dobrze nie wie, jakiej jest narodowości, gdyż dziadkowie mówili po litewsku, rodzice po białorusku, on sam urodził się „przy Polacie”, dlatego też jest Polakiem, a jakże inaczej? Dlatego najbardziej odpowiadał mu, gdyby teraz tu była Polska.

E. H. Dowodzi to tylko źródła kształtowania się ich świadomości

narodowej i czasu. Agresywność waznych Polaków jest historycznie umotywowana. Jest to wynik lat 1920-1939. A teraz proszę, powiedzcie otwarcie: czy Litwini chcieliby, aby ci ludzie znowu stali się Litwinami? Aby wrócili?

L. G. Niki do tego nie dąży.

E. H. To godne pochwały, gdyż to jest nie do pomysłenia. Dam przykład z Ameryki, gdzie wszyscy pochodzą z różnych krajów, imigrowali. Jak rozmawiają dzieci tych, którzy nie znają angielskiego? Po angielsku. Moi rodzice wyjechali do Ameryki z Norwegii, gdy miałem 13 lat. Rozmawiałem po norwesku postępując się dialektem. I teraz największą dla mnie przyjemnością jest w rozmowie ze swoimi używać nie innego języka, lecz dialektu. Znam ludzi, którzy wyjechali z Ameryki na stałe do Norwegii i wychowują swoje dzieci na Norwegów, chociaż są innej narodowości. A wasi Polacy chcieliby mieszkać w Polsce czy na Białorusi?

L. G. Zdaje mi się, że chcą mieszkać w domu. Pod względem trybu życia, języka, ducha najbardziej są im mieszkańcy północno-wschodniej Białorusi, ale wielu spośród tych ludzi powie, że ich ośrodkiem duchowym jest Polska, której często nawet nie widzieli.

E. H. Powinności nie przeszkadzać, lecz pomóc tym ludziom, którzy mają wspólne sprawy, jeśliby nawet przyszkadzała granica państwowa Litwy i Białorusi. Wzgli z Polską są również umotywowane historycznie, są one nieuniknione, ale tutaj wiele zależy od polityki narodowościowej waszego państwa.

L. G. Co poradzilibyście w takiej sytuacji? Prawie połowa mieszkańców Litwy uważających się za Polaków rozmawia po białorusku. Nie chcą, aby ich dzieci rozmawiały po białorusku, tylko po polsku, gdyż uważają, że jest to język prestiżowy. A po drugiej stronie granicy, we wsłach Białorusi wielu miejscach uczą po białorusku, zwłaszcza w klasach podstawowych, a później po rosyjsku. Polacy Litwy atakują rząd, aby otwierali jeszcze więcej szkół polskich, chociaż na miejscu zeszłorocznych 92 jest też w tym roku 126 szkół polskich lub z klasami polskimi. Ale wiele dzieci przychodzących do tych szkół nie zna polskiego.

E. H. Sytuacja bezładna, którą trzeba dokładnie zbadać. Można ożywić świadomość białoruską. To trudne, ale możliwe. Jeżeli język jest żywy, jest to naprawdę do pomysłenia.

L. G. Żądają oni polskich szkół i twierdzą, że dzieci szybko uczą się języka polskiego. Ale dlaczego my sami mamy ich polonizować? Są to Białorusini ze świadomością polską zamieszkał na Litwie. Nie wystarczy, ale wielu. W jakim języku trzeba byłoby ich uczyć w szkole? Jaki język powinien dominować w tych służbach muncy, państw, gdzie Litwini nie stanowią większości?

E. H. Wątpię, czy na to wam ktoś od razu odpowie. Może trzeba byłoby zaprosić komisję z ONZ lub okładną. Ale ona mogłaby rozwiązać konflikt. Ale program, tj. program państwowej polityki narodowościowej, oświaty i kultury powinniście sami przygotować, a jeśli nie możecie, zaprosić, jak to robili kraje Afryki. Jednym z możliwych programów jest zdecydowane przywołanie przez tych ludzi języka litewskiego. Jeżeli na Litwie, jak mówicie, są szkoły rosyjskie i pol-

Odradzające się Państwo Litewskie a polskanie

Treść powyższego wywiadu, zacierpnętego z tygodnika „Gimnast Krasztas” (a właściwie, to raczej profesor renomowanego uniwersytetu rozmawia z pracowniczką naukową Instytutu Języka Litewskiego Laimą Grumadiene) wlewa refleksji. Uważam, że w wielu wypadkach rozmówczyni po prostu wprowadza w błąd szanowanego naukowca. W związku z tym chciałbym wstawić przysłówowe trzy groźne we własnym imieniu. Być może, będą one pozytywne twórcy i wykonawcy polityki państwowej odradzającej się Republiki Litewskiej względem polskiej mniejszości na Litwie.

Polacy, którzy obecnie mieszkają na Litwie, uważają ją za swoją Ojczyznę i nigdzie stąd wyjeżdżać nie zamierzają. Wcale też nie domagają się przesunięcia granic tak, aby Wileńszczyzna znowu należała do Polski.

Nie oddzielają się wcale od Litwinów, natomiast kategorycznie odseparowują się od narzucającej im bzdur teorii o „spolonizowanych Litwinach”, bo własną tożsamość narodową uważają za rzecz osobistą, świętą i nietykalną, toteż zrzębać się w niej, rzecz zrozumieli, nikomu nie pozwolą.

Abym każdy szeregowy ziadacz chętny, a nie tylko wąski „krąg specjalistów” zrozumiał o co chodzi, od dzisiaj radziłbym obok „wiczów” w nawiasie używać — sobowrotów wymyślonych przez etnologów X (doprawdy nie wiem komu z renomowanych naukowców litewskich mam ten wywnalecz przypisać). Co dotyczy agresywności, to grzebanie się w duszach ludzkich może wywołać nie tylko to, ale i coś więcej. Polaków na Litwie, którzy już doznali rzyfakacji, a dziś chcą odzyskać swoją tożsamość narodową, rzeczywistość irytuje i obraża próba litwinizacji.

O ile wiem, żaden z Pola-

ków nie jeździł do Moskwy z petycją o przyjęcie Litwy do bratniej rodziny narodów Kraju Rad. Dawkę radzieckości otrzyaliśmy jednakowo z Litwinami. Kto z nas bardziej cierpi na nieuleczalną chorobę „bolszewizmu” jak sposobu myślenia nie biorę się orzekać. Jedno wiem, że ten rodzaj AIDS psychiczny dotknął szerokie rzesze zarówno Litwinów, Polaków, jak również „wiczów”, mimo ich szlachetnego czy bojarskiego pochodzenia.

Prawa autorskie za pomysł przyłączenia Sołecznik do Białorusi należą się P. Gauskasowi (r. Kawaliaus- kasowi „Atgimimas” nr 42 1989 r.), toteż nie wiem, czy się nie obraża za przypisywanie tego wynalazku Polakom. O ile mi pamięć nie zawodzi, to do pozostania w Związku Radzieckim niejednokrotnie namawiał społeczeństwo Litwy Czesław Wołocki z Sołeczni. Być może, czynił to dlatego, że wyżej wspomnianych palizantów i obawia się, że po zremogobieniu ich pomysłu ny od swej Ojczyzny. Z te- pan Czesław ciągnie w tym samym kierunku resztę Litwy. Ale czy za to wypowiedzieli mają ponosić odpowiedzialność Polacy na Litwie?

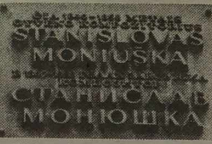
REFLEKSJE NA TEMAT PEWNEGO WYWIADU ORAZ RZECZYWISTOŚCI

Na Polskę utworziliśmy się wszyscy dawno — do sąsiedniego kraju masowo jedzą na handel i Polacy, i Litwini. Ale jeżeli chcemy na serio podać do Europy, to wydaje się, że jedyna droga ładowa w tamtym kierunku wiedzie przez Polskę. Jestem przekonany, że droga morską do Europy dla Litwy jeszcze przez długi czas będzie trudna do pokonania, już nie mówiąc, że jest okrutna i dalsza.

Pan profesor mówi o kowie, a pani pracownik naukowy o wozie. Chociaż należałoby uważnie przysłuchać się radom doświadczalnego polityka, bo rzeczywistość znaczną część byłej Wileńszczyzny, która obecnie znajduje się po stronie białoruskiej, tak samo jak i po litewskiej stronie, w większości zamieszkuje Polacy. Ludzi tych łączą więzi historyczne, wspólny język, kultura, tradycje i obyczaje.

Byłoby nonsensem twierdzić, że narody sąsiadujące nie oddziałują na siebie wzajemnie. W wyniku tego oddziaływania na pograniczu kilku kultur, naturalnie, tworzy się własny niepowtarzalny język, kultura, tradycje oraz obyczaje. Zresztą Wielkie Księstwo Litewskie zawsze było wielonarodowościowe i wielokulturowe. Znaczną część jego ludności stanowiły plemiona ruskiego pochodzenia, czego dowodem był fakt, że urzędowym językiem na Litwie był wtedy język starobiałoruski.

Imiona Polaków na Wileńszczyźnie rzeczywistość są

Widocznie Moniuszko zasłużył na to, żeby jego nazwisko podane zostało bezładnie, w tym również po polsku. Tak wygląda obecny stan pamiętkowa na domu przy ul. Niemiejskiej 15, gdzie ongiś mieszkał kompozytor.

słowiańskie a transkrypcja nazwisk na pograniczu kultur i narodów może się zmieniać w zależności od tego, kto to nazwisko wymawia, na przykład, to samo nazwisko Piotrowski w ustach Litwina będzie brzmiało Petruskas, a Białorusin — jeszcze inaczej. Wtedy dlatego w Wielkim Księstwie Litewskim nie mógł odbywać się odwrotny proces, czyli zmiany nazwisk z polskich na litewskie? Nie twierdzę tego, bo są to moje przypuszczenia, których nie mam w zwyczaju traktować jako jedynę „prawdy”.

Ze proces wzajemnego oddziaływania na siebie sąsiadujących kultur i języków trwa, to prawda, ale mieszkańcy podwileńskiej wsi sami dobrze wiedzą, jakiej narodowości są. Podczas wszystkich spisów ludności jednoznacznie odpowiadają na to pytanie. Twierdzą, że są Polakami, niezależnie od tego, przy jakich rządach się urodzili. Swą polskość deklarują zarówno ci, którzy się urodzili jeszcze przed I wojną światową, jak też podstawową masą mieszkańców Wileńszczy-

ny, urodzonych już w Litwie Radzieckiej.

Gdyby niektórzy działacze na rzecz krzewienia litewskości na Wileńszczyźnie nie dążyli do litwinizacji Polaków, to po co więc dokładają tytuł staro, aby otwierali litewskie klasy, czy tworzyli litewskie szkoły w tych miejscowościach, gdzie nie ma ani jednego dziecka litewskiego, które miałoby się uczyć?

Da wszystkich chętnych poznać rzeczywiste dążenia grupy „patriotów” litewskich na Wileńszczyźnie radziłbym sięgnąć po dokumenty zjazdu przedstawicieli Litwy Wschodniej („Kurier Wileński” z dn. 29 grudnia 1990 r.).

Ośrodkiem duchowym Polaków na wschód od Bugu jest nie Polska, lecz Wileńszczyzna. Za Polakami na Litwie stoi ich własna polska kultura.

Szkoda, że p. Grumadiene nie słyszy mądrych rad szanownego profesora za oceanu, bo przecież stworzenie dobrych warunków dla Polaków na Litwie do kultury i tradycji mogłoby przyczyniając wpływając na potomków byłego Wielkiego Księstwa Litewskiego, zamieszkałych po stronie białoruskiej.

Rozmówczyni pana profesora mija się z prawdą twierdząc, że po stronie białoruskiej Polacy nadal swoje dzieci kształcą po białorusku i po rosyjsku. Czyżby nie wiedziała, że obecnie na Białorusi jest już ponad 100 szkół i klas, gdzie dzieci uczą się języka polskiego?

L.G. Co poradzilibyście w takiej sytuacji? Prawie połowa mieszkańców Litwy uważających się za Polaków rozmawia po białorusku. Nie chcą, aby ich dzieci rozmawiały po białorusku, tylko po polsku, gdyż uważają, że jest to język prestiżowy. A po drugiej stronie granicy, we wsłach Białorusi wielu miejscach uczą po białorusku, zwłaszcza w klasach podstawowych, a później po rosyjsku. Polacy Litwy atakują rząd, aby otwierali jeszcze więcej szkół polskich, chociaż na miejscu zeszłorocznych 92 jest też w tym roku 126 szkół polskich lub z klasami polskimi. Ale wiele dzieci przychodzących do tych szkół nie zna polskiego. E.H. Sytuacja bezładna, którą trzeba dokładnie zbadać. Można ożywić świadomość białoruską. To trudne, ale możliwe. Jeżeli język jest żywy, jest to naprawdę do pomysłenia. L.G. Żądają oni polskich szkół i twierdzą, że dzieci szybko uczą się języka polskiego. Ale dlaczego my sami mamy ich polonizować? Są to Białorusini ze świadomością polską zamieszkał na Litwie. Nie wystarczy, ale wielu. W jakim języku trzeba byłoby ich uczyć w szkole? Jaki język powinien dominować w tych służbach muncy, państw, gdzie Litwini nie stanowią większości? E.H. Wątpię, czy na to wam ktoś od razu odpowie. Może trzeba byłoby zaprosić komisję z ONZ lub okładną. Ale ona mogłaby rozwiązać konflikt. Ale program, tj. program państwowej polityki narodowościowej, oświaty i kultury powinniście sami przygotować, a jeśli nie możecie, zaprosić, jak to robili kraje Afryki. Jednym z możliwych programów jest zdecydowane przywołanie przez tych ludzi języka litewskiego. Jeżeli na Litwie, jak mówicie, są szkoły rosyjskie i pol-

Ustawa Republiki Litewskiej o prywatyzacji majątku państwowego

(Dokroczenie ze str. 2)

specjalnego funduszu prywatyzacji. Propozycję zgłasza się do rozpatrzenia przez Departament do spraw prywatyzacji. Departament ten po uzgodnieniu z Ministerstwem Finansów powinien podjąć decyzję w ciągu 20 dni kalendarzowych.

Wysokość kapitału prywatnego inwestowanego w państwowe przedsiębiorstwo, instytucję lub jednostkę przed ich prywatyzacją w myśl danej ustawy nie ulega zmianie. Jeżeli państwowe przedsiębiorstwo, instytucja lub jednostka reorganizują się w spółkę gospodarczą, inwestorom prywatnym zalicza się udział ustalony w takiej wysokości, jaki był podczas inwestycji. Jeżeli państwowe przedsiębiorstwo, instytucja lub jednostka reorganizują się w spółkę akcyjną, prywatnym właścicielom wydziela się akcje na inwestowaną sumę.

Komisja ekspertów może wystąpić z propozycją sprzedaży państwowego przedsiębiorstwa, instytucji lub jednostki dzieląc je na poszczególne pododdziały lub prywatyzować tylko ich część. Otrzymując zgodę założyciela komisja ekspertów dzieli mienie rozdzielonego przedsiębiorstwa, instytucji lub jednostki oraz ich obowiązki między przyszłe samodzielne pododdziały i szacuje każdy z nich osobno.

V. TRYB SPRZEDAŻY PRYWATYZOWANEGO MAJĄTKU PAŃSTWOWEGO

Artykuł 15. Zgłoszenie do sprzedaży prywatyzowanego mienia

Komisja ekspertów zgłasza dokumenty o inwentaryzacji i oszacowania prywatyzowanego obiektu służące Departamentu do spraw prywatyzacji lub wydziału prywatyzacji samorządu (działającej w trybie ustalonym przez rząd Republiki Litewskiej, Służba aukcji ma prawo żądać, aby komisja ekspertów przedstawiła nabywcom dodatkowe dane o sprzedawanym obiekcie.

Otrzymując dokumenty służące aukcji powinna w ciągu 5 dni zakomunikować o prywatyzowanym obiekcie w specjalnym wydaniu informacyjnym.

Sprzedaż dokonuje się nie wcześniej niż po 15 dniach kalendarzowych i nie później niż po 30 dniach kalendarzowych od dnia opublikowania informacji w wydaniu.

Rejestracja nabywców kończy się dwa dni przed sprzedażą. Za udział w aukcji ściągają się opłaty rejestracyjne.

Artykuł 16. Sprzedaż prywatyzowanego mienia

Prywatyzowane mienie licytuje się. Prawo do nabycia ceny uzyskuje osoba lub grupa osób, które zaproponowały najwyższą cenę, 10 proc. ceny ustalonej na aukcji ma być wniesione od razu w charakterze wadium, a pozostałą sumę w ciągu 5 dni. W razie

zwanego mienia na raty Jeżeli po dwurazowym ogłoszeniu aukcji nie zapisał się żaden nabywca, prywatyzowany majątek państwowy na mocy decyzji Departamentu do spraw prywatyzacji (wydziału prywatyzacji, samorządu) może być wyprzedany na raty. Wyprzedanie odbywa się w odzie licytacji w trybie ustalonym w art. 16.

Nabywca, który otrzymał prawo kupna na licytacji, powinien w ciągu 5 dni zapłacić co najmniej 50 proc. wartości obiektu. Pozostałą sumę należy wnieść w równych częściach w ciągu 10 lat. Za przeterminowanie opłaty ściągają się odsetki. Narużenie trybu opłaty przedwiduje odpowiedzialność za naruszenie obowiązków przewidzianych w Kodeksie Cywilnym.

Artykuł 19. Przeniesienie obiektu

Służba aukcji ma prawo dokonać przeniesienia obiektu, obniżając ustaloną przez komisję ekspertów cenę do 20 proc. wartości obiektu, jeżeli nie znaleźli się nabywcy po trzechrazowym ogłoszeniu aukcji.

Celowość i rozmiary drugiej próby określa dyrektor generalny Departamentu do spraw prywatyzacji (naczelnik wydziału inwentaryzacji samorządu).

Artykuł 20. Nie sprzedany obiekt

Obiekt, na który nie znalazło się nabywców, pozostaje własnością państwową (samorządu). Departament do spraw prywatyzacji (wydział do spraw prywatyzacji samorządu) po uzgodnieniu z założycielem może zgłosić propozycję likwidacji państwowego przedsiębiorstwa, instytucji lub jednostki, a ich mienie wyprzedać na część. Ostatnią decyzją jest ustalenie likwidacji przedsiębiorstwa, instytucji lub jednostki podejmuje rząd (zarząd samorządu) Republiki Litewskiej. Przy sprzedaży obiektu w akcjach nie nabyty pakiet akcji państwowego przedsiębiorstwa, instytucji lub jednostki pozostaje własnością państwa.

Artykuł 21. Obowiązki właścicieli, którzy nabyli prywatyzowane państwowe przedsiębiorstwo, instytucję, jednostkę

Osoby, które nabyły prywatyzowane państwowe przedsiębiorstwo, instytucję lub jednostkę, przejmują wszystkie poprzednie ich zobowiązania, a także dodatkowe zobowiązania wskazane przez komisję ekspertów.

Pracownicy państwowego przedsiębiorstwa, instytucji, jednostki lub sprzedanego osobno przedsiębiorstwa, instytucji, jednostki stają się pracownikami prywatyzowanego przedsiębiorstwa, instytucji lub jednostki. Ich stosunki z nowym właścicielem (właścicielami) reguluje się w ogólnym trybie zgodnie z ustawodawstwem pracy Republiki Litewskiej.

Artykuł 22. Przedstawicielstwo

Osoba fizyczna (grupa osób) ma prawo upoważnić inną osobę na podstawie zatwierdzonego przez notariusza upoważnienia do reprezentowania jej na aukcjach prywatyzowanych obiektów lub ogłoszonymi w bankach i innych organach związanych z tym działaniem. Upoważnioną osobą nie mogą być pracownicy Departamentu do spraw prywatyzacji i ich oddziałów prywatyzacji i służby. Upoważniona osoba reprezentująca osobę (grupe) osób na aukcjach prywatyzowanych obiektów lub na ogłoszonych w bankach i innych organach powinna ożkażwać upoważnienia odpowiednim osobom urzędowym. Ci, którzy udzieliłi upoważnienia osobie mają prawo w każdej chwili odwołać swe upoważnienie, powiadając o tym pisemnie upoważnioną osobę i odpowiednią służbę aukcji prywatyzacji.

Po wygaśnięciu terminu upoważnienia upoważniona osoba lub jej następca prawny powinien niezwłocznie zwrócić upoważnienie osobie, która je wydała.

Artykuł 23. Nieważność transakcji, zawartych na aukcji

Zawarte na aukcji transakcje mogą być uznane za nieważne w przypadku, jeżeli: sprzedawany obiekt nie został włączony do wykazu prywatyzowanych obiektów, zatwierdzonego przez rząd Republiki Litewskiej lub zarząd samorządu; aukcji nie zakomunikowano lub zostały naruszone przepisy ogłoszenia aukcji przewidzianej w niniejszej Ustawie; utrudniono wzięcie udziału w aukcji osobom mającym takie prawo;

któs został bezprawnie usunięty z aukcji lub bezprawnie odzuta została zaprowanona przez kogokolwiek wyższa cena; mienie sprzedano przed ogłoszeniem czasu przeprowadzenia aukcji;

nabywca w czasie zapłaty ceny ustalonej na aukcji; przeszkadzały inne warunki nieważności transakcji, ustalonych przez ustawodawstwo cywilne.

Zawarte na aukcji transakcje uznaje się za nieważne w trybie ustalonym przez Kodeks Cywilny Republiki Litewskiej.

Artykuł 24. Tryb wykorzystania środków uzyskanych ze sprzedaży prywatyzowanego mienia.

Wpływy z prywatyzowanego mienia akumulują się w specjalnym scentralizowanym funduszu prywatyzacji. Do tego funduszu zalicza się wszystkie

sumy uzyskane za będące własnością państwową prywatyzowane obiekty gospodarki republiki i 70 proc. funduszu uzyskanych z będących własnością samorządów prywatyzowanych obiektów, 30 proc. środków uzyskanych z będących własnością samorządów prywatyzowanych obiektów, akumuluje się w specjalnych funduszach prywatyzacji samorządów. Wartości inwestycyjnych części wykorzystanych dla rozliczeń za nabyte prywatyzowane obiekty nie zalicza się do funduszu prywatyzacji.

Sumy funduszu prywatyzacji mogą być wykorzystane w proporcji ustalonej przez Radę Najwyższą Republiki Litewskiej (rady samorządu) na następujące cele:

pokrycie długów prywatyzowanych państwowych przedsiębiorstw, instytucji lub jednostek;

rozwoju prywatyzacji (przy udzieleniu kredytów);

rozwoju infrastruktury.

Zabrania się wykorzystywać sumy uzyskane z prywatyzacji na finansowanie wydatków bieżących i pokrycie deficytu budżetowego.

Artykuł 25. Wydanie dokumentu o własności

Właścicielowi (właścicielom) prywatyzowanego obiektu na wniosek służby aukcji Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) wydaje dokument o prawie do własności, potwierdzający prawo osoby do nabyciego mienia. Akt o prawie do mienia wydaje się po opłaceniu opłaty skarbowej ustalonej wysokości. Formę aktu o własności, wysokość opłaty skarbowej i tryb jej opłaty ustala rząd Republiki Litewskiej.

VI. ZAŁOŻENIE KONCOWE

Artykuł 26. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 27. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 28. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 29. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 30. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 31. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 32. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 33. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 34. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 35. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 36. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Projekty ustaw

sumy uzyskane za będące własnością państwową prywatyzowane obiekty gospodarki republiki i 70 proc. funduszu uzyskanych z będących własnością samorządów prywatyzowanych obiektów, 30 proc. środków uzyskanych z będących własnością samorządów prywatyzowanych obiektów, akumuluje się w specjalnych funduszach prywatyzacji samorządów. Wartości inwestycyjnych części wykorzystanych dla rozliczeń za nabyte prywatyzowane obiekty nie zalicza się do funduszu prywatyzacji.

Sumy funduszu prywatyzacji mogą być wykorzystane w proporcji ustalonej przez Radę Najwyższą Republiki Litewskiej (rady samorządu) na następujące cele:

pokrycie długów prywatyzowanych państwowych przedsiębiorstw, instytucji lub jednostek;

rozwoju prywatyzacji (przy udzieleniu kredytów);

rozwoju infrastruktury.

Zabrania się wykorzystywać sumy uzyskane z prywatyzacji na finansowanie wydatków bieżących i pokrycie deficytu budżetowego.

Artykuł 25. Wydanie dokumentu o własności

Właścicielowi (właścicielom) prywatyzowanego obiektu na wniosek służby aukcji Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) wydaje dokument o prawie do własności, potwierdzający prawo osoby do nabyciego mienia. Akt o prawie do mienia wydaje się po opłaceniu opłaty skarbowej ustalonej wysokości. Formę aktu o własności, wysokość opłaty skarbowej i tryb jej opłaty ustala rząd Republiki Litewskiej.

VI. ZAŁOŻENIE KONCOWE

Artykuł 26. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 27. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 28. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 29. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 30. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 31. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 32. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 33. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

Artykuł 34. Zakazanie nielegalnych działań służących prywatyzacji majątku państwowego

Nielegalne działania Departamentu do spraw prywatyzacji (oddziały prywatyzacji samorządu) w trybie sądowym w ciągu 10 dni kalendarzowych od dnia popełnienia wykroczenia.

UCHWAŁA RADY NAJWYŻSZEJ REPUBLIKI LITEWSKIEJ

O PROJEKIE USTAWY "REPUBLIKI LITEWSKIEJ O BUDŻECIE PAŃSTWOWYM" NA 1991 ROK I NORMATYWA "CH POTRACEN ORAZ DOTACJACH DO BUDŻETÓW SAMORZĄDÓW"

Rada Najwyższa Republiki Litewskiej postanawia:

1. Uważać, że odbyło się pierwsze czytanie projektu ustawy "O budżecie państwowym Republiki Litewskiej na 1991 rok i normatywach potrąceń oraz dotacjach do budżetów samorządów" i zwrócić rządowi projekt dla wnieśnięcia poprawek.

2. Polecić rządowi Republiki Litewskiej:

2.1. Uzupełnić i poprawić projekt ustawy "O budżecie państwowym Republiki Litewskiej na 1991 rok i normatywach potrąceń oraz dotacjach do budżetów samorządów" uwzględniając uwagi stających komisji, frakcji i poszczególnych deputowanych do Rady Najwyższej, zwracając szczególną uwagę na obniżanie wydatków na utrzymanie instytucji zarządzania państwowego.

2.2. Zaniosłoby zatwierdzonego budżetu państwowego Republiki Litewskiej na 1991 rok finansowo

wać zwiększające wydatki (w ciągu stycznia 1991 r., nie przekraczając 1/12 tych wydatków przewidzianych w projekcie budżetu).

2.3. Finansować wydatki na wypłacenie kompensacji przewidzianych zgodnie z ustawami i uchwałami.

2.4. Przedstawić projekt ustawy "O budżecie państwowym Republiki Litewskiej na 1991 rok i normatywach potrąceń oraz dotacjach do budżetów samorządów" do drugiego czytania do 8 stycznia 1991 r.

3. Zalecić rządowi odwołanie artykułu 4. i artykułu nr 228 Rady Ministrów Litewskiej SRR z 23 października 1988 r. "O dochodach" wyrażającego zgodę

pracę aparatu organów zarządzania państwowego".

4. Ustalić, że zanim zostanie zatwierdzony budżet państwowy na 1991 r. oraz normatywy potrąceń i dotacje do budżetu samorządów, dochody do budżetów samorządów miast i rejonów republik zalicza się tak jak wskazano w artykule 28 ustawy o strukturze budżetowej Republiki Litewskiej, z wyjątkiem wpłat akcyzowych (podatku obrotowego), a wpłaty podatkowe od dochodów osób fizycznych zalicza się do tych budżetów w wysokości 60 proc.

5. Ustalić, że rząd Republiki Litewskiej przedstawiając projekt budżetu Radzie Najwyższej Republiki Litewskiej zgodnie z przydziałem dochodów i podatków wskazanym w artykule 17 ustawy Republiki Litewskiej o strukturze budżetowej powinien przedstawić również dane, których podstawie obliczono wpływ poszczególnych pozycji dochodów i przeznaczono asygnowania dla ministerstw, departamentów, przedsiębiorstw i organizacji.

6. Przyjąć do wiadomości sprawozdanie z wykonania budżetu republikańskiego Litewskiej SRR za rok 1989.

Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej

W. LANDSBERGIS

Wilno, 21 grudnia 1990 r.

Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej

W. LANDSBERGIS

Wilno, 21 grudnia 1990 r.

Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej

W. LANDSBERGIS

Wilno, 21 grudnia 1990 r.

Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej

W. LANDSBERGIS

Wilno, 21 grudnia 1990 r.

Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej

W rytmie poloneza i mazura

Noworoczny koncert „Wili”

„Wilia” zakończyła 35 rok działalności twórczej. Piękny to wiek. Musiała jakoś zaakcentować swoją dojrzałość i zrobiła to w sposób bardzo efektowny.

Jak zawsze w przedostatnim dniu wystąpiła z tradycyjnym koncertem (eventualnie koncertami, bo tym razem dała dwa) „W rytmie poloneza i mazura”. Koncerty, owszem, tradycyjne, ale program za każdym razem odnawiany, urozmaicany. Nie było wypadku, aby zespół dla swych widzów nie przyrzekał niespodzianek. Przekonał się już nieraz, że inwencja twórczej mu nie brakuje.

Zegnamy więc od lat stary rok w towarzystwie „Wili”, z koledą, polonezem i mazurem. Jest coś niezmiernie wzruszającego w tym fakcie. Nutki sentymentu i zadumy, wesołości i zamieszności, muzyka piękna i bardzo polska — wszystko to mamy podczas jednego wieczoru.

A więc koledy. Ileż ciepła emanowało ze sceny, gdy śpiewaliśmy „Lulajże Jezuniu”, czy „Przybieżeli do Betlejem” oraz wielu innych polskich koled, pełnych radości, wesołości i szczęścia. Ładnie i z wdziękiem śpiewała je „Wilia”. Po nowemu zaprezentował się chór, ustawiony w ten sposób, że wypełnił całą scenę, ubrany w stroje polskie z różnych regionów, jakby symbolizując tym, że koledę śpiewają każdy Polak, od

Śląska, Kaszub, Podhala, Rzeszowszczyzny po tereny dawnych Kresów Wschodnich.

A propos chóru. Ogromne postępy poczynił. Od lat porusza się na scenie w zapomnienie posła statyczność. Teraz tańczy. Zaiste z wdziękiem to robi. To już nie lada sztuka: śpiewać i tańczyć (uwaga, tancerze, konkurencja, i wygląda, że poważna) z równą precyzją. Wystarczy przypomnieć sobie w całości pierwszy raz pokazaną suitę „Łowicz”.

Sporo innych wspaniałych niespodzianek przygotowała „Wilia” na pożegnanie starego roku. To np. powrót do piosenek z okolic Łowicza „Pędziąły, dziewczyno”, premierowy „Polonez Wileński”. Lecz bodaj rzeczą, którą trudno było przewidzieć, stał się wspaniały mazur ze „Strasznego dworu” wielkiego i naszego Stanisława Moniuszki. Mazur nazwany przez samego kompozytora „rodzonym Halkowego bratem”. Akcja opery, jak wiadomo, toczy się w wigilię Nowego Roku. Tak się szczęśliwie złożyło, że również w przededniu roku 1991 „Wilia” (cały zespół!) zaprezentowała moniuszkowskie go mazura. Ogniszcze, z rozmachem i fantazją. Nic dziwnego, że owacyjnie powitała go publiczność, że „Wilia” musiała kilkakrotnie bisować. Część tych oklasków przeznaczyć należy Zespołu

wi Wojska Polskiego, który nie tak dawno bawił w Wilnie. Zapoznał się przy okazji z „Wilią” i przesłał jej partytury wymienionego mazura. „Wilia” w tempie błyskawicznym, bo w ciągu miesiąca, zrealizowała tę wspaniałą całość, którą odtąd widocznie stale będziemy po-

dziwiali. Bravo, „Wilio”!

Realizatorzy przednoworocznych koncertów: Czesław Byliński-Rymsonok, kierownik artystyczny i dyrygent a także reżyser przedstawienia „W rytmie poloneza i mazura”; Zofia Gulewicz, choreograf; Danuta Mieczkowska, układ pieśni tańco-

nych; Renata Jaroszewicz, chórmiistrz; Zbigniew Makowski, kierownik kapeli.

Halna JOTKIALLO

NA ZDJEŃCIACH: w ten sposób zęgnała „Wilia” rok 1990, 35 rok swojej działalności twórczej.

Fot. B. Kondratowicz
A. Ziłuanas

Polsko - litewski dialog muzyczny

W Krakowie odbyła się dwudniowa sesja muzykologów z Polski i Litwy, zorganizowana przez Związek Kompozytorów Polskich oraz Krakowską Akademię Muzyczną. Na sesji mowa o tradycjach muzycznych kulturowych w obu krajach, a które niegdyś łączyły ścisłe więzi polityczne i kulturalne, wspólne los historyczny i które dziś, w nowych i ciągle jeszcze niestabilnych warunkach, poszukują nowych form współpracy, badają wspólne chrześcijańskie i europejskie korzenie swej kultury. Była mowa o tradycjach muzycznych dawnej Litwy oraz europejskiej i polskiej muzyce renesansowej, wygłoszono też odczyty o twórczości kompozytorów litewskich Broniusa Kutawiciusa, Widmantasa Bartulisa, Feliksa Bajorasa, Oswaldasa Balakauska. Wnioski tej ważnej sesji w swolasty sposób podsumował profesor Krakowskiej Wyzszej

Szkoły Teatralnej książkę Józef Tischner w swym odczytynie „O dialogu kultur”, podsumowano też wnioski co do dalszej współpracy. W dniach sesji odbyły się dwa koncerty, podczas których dokonali wileński skrzypek Raimundas Katilius wspólnie z pianistką Larisą Łobkową wykonali kilka ciekawych utworów na skrzypce kompozytorów litewskich, a pianistka Aldona Dworionaitė dała koncert, wykonała utwory na fortepian Czurlionisa, Dwarionasa i Bacewiciusa. Należy zaznaczyć, że odcem duchowym całej imprezy oraz całokształtu polsko-litewskiej współpracy muzycznej, jej rozwoju od drugiej połowy osiemnastego do drugiej połowy dziewiętnastego jest muzykolog Krzysztof Droba z Akademii Muzycznej.

PAP-ELTA

Mozaika wiejska

Spółem — latwiej ● Szczęśliwych i srebrnych par ● Nowe prace melioratorów ●

Wielu mieszkańców wsi rejonu wiejskiego od dawna zajmuje się pszczelarstwem. Pasieki są w swochowie „Swirkos”, kolchozie im. A. Mickiewicza. W rejonie jest około 500 pszczelarzy. Wobec zanieczyszczenia przyrody, stosowania chemikaliów w rolnictwie mają dziś wiele trudnych problemów; pszczoły coraz bardziej są atakowane przez choroby, maleją miododajne urody. Aby skutecznie zwalczać trudności, pszczelarze zwrócili się w spółdzielni. Uruchomiła ona już własny sklep w Nowych Świącianach. Sprzedaje się tu nie tylko produkty pszczelarstwa, ale również kwiaty.

● Jeszcze ani raz starosta gminy kowalczyckiej w rejonie

wileńskim Mirosław Aleksandrowicz nie miał okazji by pogratulować tytuł jubilatowi. Do ślubów stanęło na raz sześć złotych i srebrnych par, by wspomnieć z dziećmi, wnukami i prawnukami uccie lata szczęśliwego pojęcia małżeńskiego. Szczególnie wiele gościwarzyszyło złotej parze — Janinie i Zygmuntovi Zagoszkom. Święto uroczajności powinszowania dzieci, zespołu miejscowych artystów „Szumianka”.

● Zespół Ignaliniński Związku Melioracyjnego szykuje się do prywatyzacji. Stopniowo będą sprzedawane traktory, spychacze, koparki i inny sprzęt, ludzie zaś będą zajmowali się nie tylko uszlachetnianiem gruntów, ale też budowali domy, drogi, gospodarowali wsiwie i chotury.

Nikolaj NIEZAMOW, kor. „Kuriera Wileńskiego”

Współpraca ośrodków judaistyki

3 stycznia prawie miesięczny pobyt na Litwie ukończył dyrektor Ośrodka Judaistyki Uniwersytetu Oksfordzkiego, doktor Hieloril Dowidas Kacas. Przed odjazdem gościa została podpisana umowa o współpracy uniwersytetów Wileńskiego i Oksfordzkiego w dziedzinie judaistyki.

— Posiadający piękne tradycje Uniwersytet Oksfordzki — respondentowi ELTA Salliamonaspowol Waintraubosowi — chętnie dopomocze odrodzonemu w tym roku akademickim wileńskiemu Ośrodkowi Judaistyki. Umożliwił zowali wileński wykładowcy, studenci, że na wykłady do Wilna przybędą profesorem z Oksfordu.

Do Litwy sprowadził mnie nie tylko klubne tradycje kultury żydowskiej tego miasta, ale też wzięły osobiste: moją ojciec-poeta Menke Kacas, który obecnie mieszka w Nowym Jorku, pochodzi z Świącian.

Co, kiedy, gdzie

JASEKA

o Rozpocznemy od niepełnow... impy, która ostatnio... zymowana odradza oddawne...

TEATR

o Dzieci i dorosłych oczeku... Dziś jutro, pojutrze o godz. 11...

o W Młodzieżowym w nie... zjedzą występują słuchacz Kon...

o Ostatnie dni wakacji z... wycieczki w sobotę „Dziedzie...

KONCERTY

o Dwa dni z rzędu (sobota i... w sobotę na scenie - Foje, Ve...

o W Pałacu Kultury i Wzr... w niedzielę w Pałacu Sportu festi...

o Miłośnikom muzyki orga... w koncercie „Współczesna Muzy...

Redakcja „Kurier Wileńskiego”

plinie zatrudni w korekturze osoby po ukoncz...

Prokuratura Generalna Litwy informuje

Dopoki jednostki wojsk ra... gnał Prokurator Generalny Republiki Litewskiej...

TELEWIZJA

PIĄTEK, 4 STYCZNIĄ

PROGRAM REPUBLIKANISKI

7.45 - Dzień dobry. 8.10 - Pro... Studio państwowe. 9.10 - Zapra... 11.15 - Zapra... 18.00 - Z h...

I OGÓLNOZWIĄZKOWY

5.30 - 12.20-30. 8.00 - Film dok. 9.20 - Koncert. 9.05 - Fil...

II OGÓLNOZWIĄZKOWY

7.00 - Gimnastyka poranna. 10.10 - „Wiatrak” - magazyn...

TELEWIZJA POLSKA

PROGRAM I

10.00 - Wiadomości poranne. 10.10 - Domo... przedszkole. 10.15 - „Lady L...” film fab...

PROGRAM REPUBLIKANISKI

9.00 - Wiadomości. 9.15 - Na ferie szkolne. 11.15 - Konc...

I OGÓLNOZWIĄZKOWY

5.30 - Program Polskiej TV. 6.00 - Filmy animowane. 6.15 - Poranny program rozrywko...

Pogrążonemu w głębokim śnie z powodu utraty Syna

Romaaldasowi OZOLASOWI, wicepremierowi Republiki Litewskiej

wyraz szczerego współczucia składa

Redakcja „Kurier Wileńskiego”

Sport dla wszystkich. 7.30 - Gimnastyka rytmiczna. 8.00 - TSN. 8.15 - Film fab. dla dzie...

II OGÓLNOZWIĄZKOWY

7.00 - Gimnastyka poranna. 7.20 - Filmy animowane. 8.25 - Film dok. 8.40 - Koncert. 8.55 - Życie...

TELEWIZJA POLSKA

PROGRAM

10.00 - Wiadomości poranne. 10.10 - „Wiatrak” - magazyn...

NIEDZIELA, 6 STYCZNIĄ

PROGRAM REPUBLIKANISKI

9.00 - Wiadomości. 9.15 - Kaza... niedzielną. 11.45 - Za...

I OGÓLNOZWIĄZKOWY

7.00 - TSN. 7.15 - Gimnastyka rytmiczna. 7.45 - Ciągłenie...

Rodzinnie Zmarłej nauczycielki

Fadwigi WICKIEWICZ wyraz współczucia składają

nauczyciele Turgielskiej Szkoły Średniej

Redakcja „Kurier Wileńskiego”

Prokurator generalny Republiki Litewskiej

przeprasza, że nie ma możliwości przyjęcia

wszystkich, którzy chcą z nim porozmawiać

osobiście. Do załatwienia wielu problemów

szkoleniu jego zastępcy, starając się

prokuratorzy podzielić doświadczenia

W najcięższych przypadkach

zaleca się, aby na osobiste przyjęcie

do prokuratora generalnego lub jego zastępcy

zapisz się z wyprzedzeniem w po-

koju, przyjmując prokuratury (tel. 62-45-20).

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ

PAŃSTWA WEWNĘTRZNA POZYCKA LOTERYJA 1992 ROKU

TABELA INFORMACYJNA

72 CIĄNIENIA WYGRANYCH, KTÓRE ODBYŁO SIĘ 30 GRUDNIA 1990 R. W MOSKWI

WYGRANE PADŁY NA NASTĘPUJĄCE NUMERY SERII I OBLIGACJI WE WSZYSTKICH 51 KATEGORIACH POZYCKI:

Table with columns: Nr serii, Nr obligacji, Wysokość wygranej w rublach, Nr serii, Wysokość wygranej w rublach, Nr obligacji, Wysokość wygranej w rublach. Contains lottery results for various categories.

* Na pozostałe 99 numerów obligacji tej serii padły wygrane po 300 rubli.

W tabeli wskazane są wygrane na obligacje 50-rublowe. Na podstawie 100-rublowej obligacji, gdy padły wygrane o jedynakowej wysokości - 300 i 500 rubli na wszystkie numery wygrane na jeden z numerów obligacji 100-rublowej padła wygrana w wysokości 1000, 2500, 5000, 10000, 25000 rubli, na drugi numer odpowiada 1300, 2800, 5300, 10300, 25300 rubli. Za obligacje o wartości 25 rubli wypłaca się 10300, 25300 rubli. Za obligacje na obligacje 50-rublowa. Suma wygranej obejmuje wartość nominalną wylosowanej obligacji.

Przewodniczący Komisji organizacji ciągnięcia wygranych - Przewodniczący Komitetu Wykonawczego Kirowskiej Rady Rejonowej deputowanych Ludowych m. Moskwy A. STRUKOW Sekretarz odpowiedzialny komisji W. PRYTKOWA

Address: 23.9.19, m. Wilno, ul. Komunistów 60. Kurier Wileński. Drukarnia: 42-78-66, 42-78-67, 42-78-68, 42-78-69, 42-78-70, 42-78-71, 42-78-72, 42-78-73, 42-78-74, 42-78-75, 42-78-76, 42-78-77, 42-78-78, 42-78-79, 42-78-80, 42-78-81, 42-78-82, 42-78-83, 42-78-84, 42-78-85, 42-78-86, 42-78-87, 42-78-88, 42-78-89, 42-78-90, 42-78-91, 42-78-92, 42-78-93, 42-78-94, 42-78-95, 42-78-96, 42-78-97, 42-78-98, 42-78-99.